

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ו' אב תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה ח | דף הכולל: יומא סז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד אמצע הסעיף בהגה "ואפילו ביום טוב".
מוסר: שם עולם - וכן מי שראה' עד 'וכן הוא גם בזמן הזה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יא 'והנה דברתי עד הגה' עד 'הקנאה גם היא'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

כל מה שצריך לדעת לקראת שבת 'חזון' - מדריך הלכתי מעשי | "רייזל, תגידי, אולי את זוכרת משהו שנשרף?" - התוכחה הנוקבת של הבריסקער רב | "ויתור יכול להציל חיים" - מנסיונו האישי של הרב סגל | 2190

בין המצרים

זלמן פנה לאשתו: רייזל, תגידי, אולי את זוכרת משהו שנשרף? בית המקדש? ... וגם היא השיבה בשלילה. ואז לפתע אורו עיניו: רגע, מתי זה היה, בתקופת תמוז-אב? אה, היינו אז בדאצ'ה!

התוכחה הנוקבת של הבריסקער רב: "יש כאלו שבית המקדש יכול להישרף, והם בדאצ'ה"...

אליו, וכו'.

"ואת הרשב"א והרמב"ם אתה זוכר?" - "בטח שאני זוכר, ישבתי לידו בכיתה".

"ואת אב"י ורבא אתה זוכר?" - "מה השאלה בכלל? אני זוכר שאנשים היו באים לגמ"ח של רבא ללוות כסף".

"ואת התנאים אתה זוכר?" השיב להם יענקל: "לא, את תקופת התנאים אני כבר לא זוכר, אבל אתם יכולים לשאול את זלמן, הוא יותר מבוגר ממני".

ואז הילדים באמת יצאו והלכו לביתו של זלמן ושאלו: "זלמן, האם אתה זוכר את התנאים?" והוא השיב: "כן, בוודאי. אני זוכר שרשב"י ובנו יצאו מהמערה".

"ואת רבן יוחנן בן זכאי אתה זוכר?" - "בטח, אני עוד זוכר שהוא היה צעיר" וכו'.

בסוף השיחה המרתקת שאלו הילדים את זלמן: "מה אתה יכול לספר לנו מחורבן בית המקדש?"

זלמן מנסה להיזכר בחורבן בית המקדש, והוא לא נזכר. בצר

בימים הסוערים של פרשיית 'ילדי טהרן', מרנן החזו"א והגרי"ז זצוק"ל פעלו בקדחתנות בכמה מישורים, וליבם שתת דם רב כידוע. תקופה לאחר ששככה הפרשה, מרן הבריסקער רב זצוק"ל פגש את אחד הרבנים שהיה שייך קצת לזרם אחר, ושאל אותו: מדוע לא שמעו אותך במשך כל ימי הפרשייה? הרי אתה רב פעיל וכו'.

אותו רב התחמק והשיב: וכי מה יכולתי לעשות, הייתי בדאצ'ה, לא הייתי באזור עקב חופשה.

הגיב ואמר לו מרן הבריסקער רב זצוק"ל: אתה יודע מה אתה מזכיר לי? בבריסק היו שני זקנים מופלגים, שהתעסקו היוםמית שלהם היתה לשבת ברחוב ולספר לילדים שהתגודדו סביבם את כל סיפורי ההיסטוריה בגוף ראשון. השומע את סיפוריהם היה נשמע לו שאותם זקנים חיים עלי אדמות כבר אלפי שנים.

לאחד הזקנים קראו יענקל, ושמו של הזקן השני היה זלמן. הילדים היו שואלים: "יענקל, אתה זוכר את ה'בית יוסף'?" והוא היה משיב: "בוודאי שאני זוכר אותך, ראיתי את ה'מגיד' מגיע

שנשרף, בית המקדש...". וגם היא השיבה בשלילה.
ואז לפתע אורו עיניו של ר' זלמן: "רגע, רגע, מתי היה חורבן
בית המקדש? זה היה בתקופת תמוז-אב? אההה... היינו אז
בדאצ'ה!".
סיים מרן הבריסקער רב זצוק"ל ואמר לאותו רב: "יש כאלו
שבית המקדש יכול להישרף, והם בדאצ'ה..."

לו הוא השיב לילדים: "אינני זוכר את חורבן בית המקדש, מעניין
כיצד זה קורה ואיך זה יכול להיות, אבל מה לעשות, אינני זוכר".
שואלים אותו הילדים ותמהים מאד: "מה, אתה לא זוכר? הרי
אתה זוכר הרבה יותר מוקדם מחורבן בית המקדש?" עונה להם
זלמן: "נכון, דווקא משום כך זה ממש פלא, כיצד ייתכן שאינני
זוכר.
זלמן פנה לאשתו: "רייזל, תגידי, אולי את זוכרת משהו

חדשות דרשו

"כששאלתי בעדינות למה הם צריכים לדעת על כל כך הרבה מקומות מבחן... קיבלתי הסבר שריגש אותי מאוד..."

נציג 'דרשו אישי' הרה"ג ר' הלל קורפו מספר על שיחת הטלפון שריגשה אותו במיוחד

הסבירה לי הגברת. "הבנים שלי לומדים בתכונת 'דף היומי
בהלכה', ואני לא מוכנה שהם יפסידו את המבחנים בגלל
החופש. אם הם לא ייבחנו חודש אחד, יהיה להם פחות חשק
ומרץ ללמוד בחודש הבא.

"מצד שני, לא מסתדר לנו לצאת לנופש בימים אחרים אלא
בדיוק בזמן שבו מתקיים המבחן של 'דרשו', ולכן החלטתי
שאני מזמינה מקום לשהות בו אך ורק באזור שבו יש אפשרות
להשתתף במבחני 'דרשו'. חששתי מאוד שזה יגביל אותי
בבחירות המיקומים, ולבסוף גיליתי שבכל עיר שבה חשבת
אולי לנפוש יש לכם סניף..."

כשסיים את הסיפור אמר הרב קורפו: "אני נתקל בהרבה
מאוד פניות, מכל מיני סוגים. אנשים מתקשרים עם בקשות
והצעות ורעיונות וקושיות, אבל הטלפון הזה ריגש אותי במיוחד.
כי הוא מוכיח שעם ישראל מסובב בלימוד התורה, לא משנה
באיזה זמן, לא משנה אם יש חופש או בין הזמנים וכדו', לומדי
'דרשו' לא יכולים ללכת לשום מקום שינתק אותם מהלימוד
היומי והמבחנים החודשיים. כי הם חיינו ואורך ימינו!"

אליעזר (לייזר) רוט

זה קרה באחד מימי השבוע האחרון. הטלפון של נציג 'דרשו
אישי' הרה"ג ר' הלל קורפו צלצל, ועל הקו היתה גברת שביקשה
לבדוק מתי מתקיים המבחן הקרוב בתוכנית ה'הדף היומי
בהלכה', והיכן אפשר לבצע את המבחן בערד.

"זה היה קצת מוזר, כי בדרך כלל הנבחנים עצמם הם אלו
שמתקשרים ולא שולחים את נשותיהם לברר עבורם את הנושא
הזה, אבל חשבת אולי מדובר במתמיד גדול שאין לו זמן לבזבז
על טלפונים ולכן אשתו משמשת עזר כנגדו ומסייעת לו בעניינים
הטכניים", מספר הרב קורפו.

"בדקתי את העניין ומסרתי את הפרטים אודות מקום המבחן
בערד, אבל הגברת המשיכה ושאלה אותי איפה יש מקום מבחן
בעפולה, ואם הוא פעיל באותן שעות. השבתי בסבלנות רבה,
ואז היא התחילה לשאול על מקום המבחן בטבריה ובהר יונה...
"כששאלתי בעדינות למה הם צריכים לדעת על כל כך הרבה
מקומות מבחן... קיבלתי הסבר שריגש אותי מאוד.
"אני מתכננת עכשיו את החופשה שלנו בימי בין הזמנים",

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מניקיון הבית ורחיצה לכבוד שבת, ועד זמן הליצת הנעליים ודיני הברדלה - כל מה שצריך לדעת לקראת שבת 'חזון' - פרשת דברים - ח' באב

מדריך הלכתי מעשי מאת הר"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

הערה: בני ספרד יכינו בגדים לתשעה באב היינו בלבישתם לזמן מה, ולדעת הגר"ע יוסף זצ"ל יש להכין אף גרביים ובגדים תחתונים. לא הכינו יכינום בשבת.

הכנות לתשעה באב: רצוי להכין מערב שבת את הדרוש למוצאי שבת, כגון מגילת איכה, קינות, כרים וכיסאות לישיבה נמוכה ונעלי תשעה באב, כיון, שבמוצ"ש אין כל כך זמן להכיןם.

הנהגות השבת

אין אבלות בשבת, מכל מקום, נוהגים שאין מטיילים בשבת זו מן הבוקר לשם טיול, אא"כ לרפואה, או לביקור וכן להרגעת ילדים מבלי לשחק במתקנים מסוכנים וכדומה,

בשבת שרים זמירות בתפילות ובסעודות כרגיל, אף מי שאינו רגיל לשיר זמירות בכל שבת (שור"ת אגרות משה או"ח ד, קי"ב). ואף שיש מקומות ששרו "לכה דודי" בניגון "א-לי ציון ועריה" (פרנקפורט ועוד) יש שהתנגדו לכך (תרומת הדשן) כי אין אבלות בשבת. מן החזו"א התנגד שיאמרו הפסוק "איכה אשא וגו'" בניגון איכה. ויש שבסעודות שבת שרים רק זמירות של שבת.

בשבת אוכלים בשר ושותים יין כרגיל אפילו בסעודה שלישית - אפילו אף פעם לא אוכלים בשר בסעודה שלישית. חתן העולה לתורה מזמרים לו כרגיל, ובקידוש מגישים פשטידה (קוגל) כרגיל. אומרים "אב הרחמים" אמנם אין אומרים במנחה "צדקתך צדק וגו'" (קרא עלי מועד)

אחר חצות היום: (12:45)

נוהגים שלא ללמוד דברי תורה רגילים ואכן ברמ"א שאין אומרים פרקי אבות, ויש להקדים אמירת שמו"ת ולימוד עם הילדים. אמנם, המשנ"ב בשם הט"ז מפקפק מאד על מניעת לימוד בשבת, ומסיים: והלמוד בשבת אחר חצות גם לא בדברים ה"רעים" (איכה, נבואות החורבן וכו') לא הפסיד שכרו אפילו חל ת"ב עצמו בשבת, ואלמד עליו זכות. הרגיל בכל שבת אחה"צ לדרוש ברבים, מותר גם בשבת זו, שלא תהיה אבלות בפרהסיא (שש"כ ס"ה, הערה מ"ה). הסיבה לאיסור לימוד תורה בכל ערב ת"ב מחצות היום - שכל הלומד, מהרהר במה שלמד עד היום שלמחר, ויבוא להרהור בדברי תורה בתשעה באב - דברי מרן החתם סופר זי"ע.

א. מנקים את הבית כרגיל, ללא שפשוף ומירוק והברקת חלונות, פורסים מפות מכובסות על השולחנות אך בני אשכנז לא מחליפים המצעים, אא"כ כבר השתמשו בהם לפני ר"ח. לכבוד אורחים יש מתירים להציע מכובסים אם קונים פרחים לכבוד כל שבת - אין להימנע אף לשבת זו (אבני ישפה).

ב. קציצת ציפורניים: נחלקו הדעות אם נאסרה בכל תשעת הימים. ולכל הדעות, מותר לקצצם בערב שבת (ראה נוב"י קמא יו"ד, צ"ט). וכן, כשחל ת"ב בראשון, כהשנה, מותר לקצצם לכבוד שבת "חזון" (משנ"ב תקנ"א, כ) והיינו בוודאי למי שרגיל לקצצם בכל ערב שבת (א"ר ויד אפרים, וכה"ח, מ"ח). וראה הליכות שלמה יד, כ"ה.

ג. רחיצה לכבוד שבת וחפיפה (לבני אשכנז): בעש"ק "חזון" דברים - לדעת המשנ"ב רק פניו ידיו ורגליו בחמים ושאר הגוף בפושרים (כל שלא נהנים מחמימות המים), ואבר אבר (היינו לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל כשבמשך כל הרחצה איבר אחד מחוץ למים) וכן חפיפת הראש בחמים וכל זה בלא סבון. אבל כבר הורו הפוסקים שכאשר השיער שמן ומלוכלך וגם כשהגוף אינו נקי - מותר אף בסבון פשוט (לא שמפו + קונדישינר) ובמים חמים לפי הצורך - כך הורני הגר"י פ"ש זצ"ל, שהרי גם ביום ת"ב עצמו הותר להתרחץ להסרת הלכלוך כל שאינו לתענוג. ויש שהתירו רחיצה לש"ק כמו בכל ע"ש (הגר"מ פיינשטיין והגר"א הענקין זצ"ל). טבילה במקווה: הרגיל בכל ע"ש לטבול במקווה - מותר גם היום, בצוננים, ואם אינו סובל אלא חמים או שאין אלא מקווה של חמים - טובל אף בחמים, אך יזהר לצאת מיד (תוספות חיים על חיי אדם קל"ג, ל"ו וכה"ח שם).

ד. טעימת מאכלי בשר: לבני אשכנז - מותרת, בטעימה על קצה הלשון, בתנאי שפולטים הכול. לבני ספרד - אף בבליעה, אך רצוי אחרי חצות היום.

ה. בגדי שבת: מנהג ארץ ישראל ועפ"י הגר"א, לובשים כרגיל (שלא כהרמ"א שיש להישאר בבגדי חול) ולובשים מכובסים אפילו לא הוכנו, (דעת הגר"פ שיינברג זצ"ל כדבריו: "לא מסתבר שיהיה אסור בגד מכובס לכבוד שבת") ולדעת האגרות משה, כשאין מכובסים, מותר אף כותונת חדשה לכבוד ש"ק, אמנם, לדעת הגר"נ קרליץ זצ"ל שיש להחמיר בזה אף לבר מצוה ולחתן. וראוי להתלבש סמוך לשבת.

הערה: כדאי להתפלל בשבת זו "מנחה גדולה" (1:20) כדי שתהא שהות לסעוד סעודה שלישית בנחת ולסיימה לפני שקיעת החמה (7:49).

"הכנות" לצום בשבת

אין לומר בשבת נאכל ונשתה כדי שיהא כוח לצום מחר, עם זאת, מותר לאכול מאכלים ומשקים הנחשבים כמחזקים לקראת הצום. ומותר לבלוע "קלי צום" וכדומה, כיון שאינם לרפואה, ואי אפשר לבלעם בלילה, על כן, אין בבליעתם, הכנה משבת לחול. ויש שכתב, שהנוהג לבלוע לפני צום, גלולה שתימנע ממנו הרגשה רעה והקאות יבלענה במוצ"ש בלי מים (הגר"ש דבילצקי זצ"ל) אמנם, לדעת הגר"ש וואזנר והגר"מ הלברשטאם זצ"ל אפשרי להמיס בע"ש או לטפטף לתוך משקה כל כדורים או טיפות טבעוניות, להקלת הצום, ולשתותם בשבת כדרך שתיית משקה רגיל.

סעודה שלישית

מותר לאכול בסעודה זו אפילו כסעודת שלמה בשעתו, כולל עוף או בשר, ושתיית יין, אף שבדרך כלל אין אוכלים אותם בסעודה שלישית אלא "שיאכלנה בדאבון נפש" (שו"ע תקנב ומ"ב כ"ג), היינו שלא בחברת ידידים, אבל הרגילים בכך בכל שבת אל ישנו - שלא תראה כאבילות. בפרהסיא שרים זמירות שבת של סעודה שלישית כרגיל, אף אם אין נוהגים בכל שבת, כשם שהתירו בשר ויין (שו"ת אגרות משה ד, קי"ב). וחסידיים ומתפללי ביהכ"נ האוכלים כל שבת סעודה שלישית בצוותא, יעשו גם בשבת זו, ואולי ימנעו מריקודים. מזמנים בברכת המזון (אף שבסעודה מפסקת שבחול אין מזמנים) ואם הוא לפני השקיעה, שותים את כוס הזימון. מסיימים את הסעודה מוקדם, מכל מקום אין צורך באמירת תנאי כדי להמשיך לאכול ולשתות עד שמוחר (שעה"צ תקנ"ג, ז). ואף שנוהגים שלא לשתות מים בין מנחה לערבית לקראת מוצ"ש (שלא "לגזול את המתים") כשיש צום במוצ"ש - התירו לשתות (בגדי ישע תקנ"ב בשם תוס' פסחים ק"ו).

הערה: יש להיזהר, שלא להכין בבית כנסת מקומות ישיבה, בפריסת מחצלות וכריות או "כיסאות תשעה באב" ספרי איכה וקנינות ובוודאי לא להסיר את הפרוכת, בטרם יצאה שבת. והגבאים יתנו דעתם לכך, מערב שבת.

מוצאי שבת וכניסת התענית

הגיעה שעת השקיעה 7:49 וטוב להקדים מספר דקות, יש להפסיק את האכילה, השתייה, והזמירות. ומאז אסורים ברחיצה ובסיכה (המותרים בשבת), אבל אין חולצים נעליים ולא פושטים בגדי שבת.

במשך בין השמשות מן השקיעה ועד צאת הכוכבים (8:26) ספק אם מותר לשבת על כיסא רגיל, מאידך אסור לשבת על

הקרקע, על כן עדיף להישאר באותו מצב שנמצאים. (מרו החזון איש שכב באותו זמן, אך ציין שאין זו הוראה לרבים). ניקוי הפה משיירי האכילה: עדיף לשטוף במי פה, ומותר במברשת בעלת שיער רך, למי שאין חניכיו מדממות, יש להימנע בשבת בשימוש בחוט דנטלי (אפילו חתוך מע"ש) ואפשר בקיסם בזהירות.

כניסת התענית

הגיע מוצאי שבת - 8:26 אומרים "ברוך המבדיל בין קודש לחול" וחולצים נעלי העור [לדעת האדר"ת של ימין תחילה - כחליצה של מצוה] ולדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל וכן נהג החזו"א אין למהר ולפשוט בגדי השבת שלא להיראות כבורחים מן השבת. ולמעשה, בבתי הכנסת מאחרים תפילת ערבית לאפשר להחליף הבגדים וכו' בנחת. אין ללבוש מכובסים, אלא את אלה שכבר לבשו בשבת או בשבוע שעבר יש המכנינים נעלי תשעה באב בביהכ"נ מערב שבת, וחולצים נעלי השבת לאחר אמירת "ברכו". הלוקחים לביהכ"נ איכה או קנינות בשבת, יעינו בהם מעט בטרם יצאה השבת.

"זמן רבנו תם"

הנוהגים בקביעות בכל מוצאי שבת כזמן רבנו תם בכל ענייניהם - ינהגו כן גם במוצ"ש זו, וישארו בנעליהם ולא יישבו לארץ, עד זמן רבנו תם - 9:02 (משנ"ב תקנ"ג, ו). אבל הנוהגים כר"ת רק לעניין מוצ"ש ויום כפורים, ינהגו לעניין חליצת הנעליים, החלפת הבגדים וישיבה על הקרקע - בזמן שיטת הגאונים המופיע בלוחות - כשעת מוצאי שבת (הגר"ש דבילצקי זצ"ל) ולדעת הגר"מ שטרנבוך שליט"א מהנכון להחמיר כזמן הגאונים רק לעניין חליצת הנעליים, כי רגילות לפעמים ללכת בבית בנעלי בית אף בבית, ואין ניכר שמתאבל, ולאחר זמן ר"ת יחליף בגדיו וילך לבית הכנסת.

בבית הכנסת, מסירים את פרוכת ארון הקודש והמפות, והופכים הספסלים או מביאים כיסאות נמוכים.

בנות ונשים תורדנה מעליהן תכשיטי זהב וכסף של שבת (תכשיט הקבוע עליהן כל יום - אין צורך להורידו). אין להסיר איפור כשהדבר כרוך ברחיצה (ובוודאי שאין להימנע מלהתאפר משום כך לכבוד שבת).

הערה: היציאה מהשבת, כאמור, באמירת ברוך המבדיל וכו' אך בעיקר בהבדלה שבתפילה, ולכן לדעת מרו הגר"ש ז"א אוערברך זצ"ל בהליכות שלמה יד, ז שאולי לכתחילה תתפללנה גם הנשים ערבית במוצ"ש זה.

תפילת ערבית: אומרים "אתה חוננתנו", שכחו - אין חוזרים, כיון שעתידיים להבדיל על הכוס במוצאי התענית. ומכל מקום, אומרים ברוך המבדיל וכו' בטרם עושים מלאכה (משנ"ב תקנ"ו, ב). המתפללים ביחידות (יש אומרים שאף הנשים) - אומרים איכה והקנינות (חיי אדם קל"ה, י"ט ומשנ"ב תקנ"ט, ה).

חוזרים מבית הכנסת בליל תשעה באב ביחידות, כאבלים ואין

להיפרד זה מזה בברכת "שבוע טוב או "לילה טוב" שזה בכלל שאילת שלום (מהרי"ל ומנהגי וורמיזא, קכ"ב).

ברכת הנר

כשרואים נר - מברכים בורא מאורי האש, בביהכ"נ, לאחר ערבית לפני איכה - אבודרהם, של"ה ולקט יושר. ולבאור הלכה רצו ד"ה לא וכו' נכון שהבעל יברך בביתו ויוציא בני ביתו, בפרט לבני אשכנז החוששים לדעת באור הלכה רצ"ו, ח שאישה לא תברך על הנר במוצ"ש - שש"כ ס"ה, הערה צ"ח). (ועדיף שכולם יישבו בעת הברכה - ביה"ל ריגא). יש שכתבו, שעדיף לברך על שני נרות מצורפים מאשר על אבוקה - הגר"ש דבליצקי זצ"ל וראה ט"ז תקנ"ו, א וכן הוא בא"א מבוטשטש. ואפשרי לברך כל הלילה.

ברכת הנר לנשים: לדעת המשנ"ב אישה בת אשכנז, לא תברך לעצמה באף מוצ"ש, ברכת הנר. אמנם, לדעת פוסקים רבים יכולה לברך (קצוה"ש צ"ו, י"ב שו"ת אג"מ חו"מ ח"ב, מ"ז דעת מרן הגרשז"א זצ"ל בספר שש"כ ס"א הערה ס"ט ובשו"ת שבט הלוי ז, ע"ז, וכלשון הגר"ש ווזנר זצ"ל: "ועכ"פ אין לשנות מנהג ישראל שכולם שומעים ומברכים על הנר בביהכ"נ קודם קריאת איכה, והנשים המברכות, תברכנה לעצמן בבית".

הבדלה לאוכלים בתשעה באב

יולדת, מעוברת או מניקה, וכן חולה ר"ל וכל שצריך לאכול, מבדילים לפני שאוכלים, אפילו מיד במוצ"ש בלי הפסוקים שלפני ההבדלה ובלי בשמים. ויכול בעל או אבא להבדיל עבורם (ויוצא גם הוא בהבדלה זו לעצמו). אישה שאין מי שיבדיל עבורה,

תבדיל לעצמה, על מיץ ענבים ותשתה בעצמה (מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל) ולדעת מרן החפץ חיים זצ"ל לא תברך על הנר (מ"ב סי' רצ"ט).

על מה מבדילים: לדעת הגרש"ז זצ"ל כנ"ל על מיץ ענבים. לדעת הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שו"ת מנח"י ושו"ת שבט הלוי על "חמר מדינה" - תה או קפה חשובים עם סוכר, או בירה שחורה (ואמר לי הגר"ש אלישיב ז"ל: מיץ תפוזים טבעי). לבני ספרד, יש לציין, שלדעת הגר"ע עובדיה יוסף זצ"ל "חמר מדינה" כל השנה, היינו דווקא: בירה, שאר משכרים, קפה חשוב, אך לא מיצים טבעיים! ואכן לאוכלים בת"ב, דעת הגר"ע זצ"ל שיבדילו לכתחילה על יין או מיץ ענבים, ויתנו לשתות לקטן. אין קטן, ישתה המבדיל מלוא לוגמיו בלבד. ספק אם חייבים במלווה מלכה במוצ"ש זו (שו"ת לב חיים)

אלו שאינם מבדילים בתשעה באב

1. עבור ילדים האוכלים - המנהג שאין מבדילים. (דעת הקהילות יעקב והגר"ש אלישיב זצ"ל בשו"ת רבבות אפרים ג, שעא) ובשו"ת מהרי"ל דיסקין ושבט הלוי, שיכולים הקטנים עכ"פ להבדיל לעצמם. 2. חולה הצריך רק לשתית מים בלבד - לא יבדיל בשביל כך (שבט הלוי ח, קכ"ט). הצעת המיטות הדחת הכלים וסידור הבית מהשבת: יש להמתין עד למחרת, לאחר חצות היום (12:44) - ראה משנ"ב תקנ"ד, מ"ג. כלים מלוכלכים מותר להשרותם במים, ואם הם מדיפים ריח רע אפשר להקל בהדחתם עם כפפות או במדיח כלים, אפילו כבר במוצאי שבת. בלוח "דבר יום ביומו", שמוהר"א מבעלזא זצ"ל, לא היה מקפל טלית של שבת אלא למחרת לאחר חצות היום.

יומא דהילולא

"מה זה?" שאל רבי אריה פינקל - "הכל בסדר", השיבה הרבנית, "רק השכן מלמעלה משפץ ומרחיב את דירתו בחדרים נוספים". רבי אריה קם ממקומו, סגר את הגמרא, חבש את הכובע ועלה למעלה...

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, על עבודת המדות של חכמי הדורות

טהור, מתוך עיבוד עצמי עקבי קודם אמירתן. לכן דבריו עשו רושם כה גדול על השומעים, ונחרטו עמוק בלבבות. האצילות והנועם המיוחדים בצורת מסירת הדברים, אף הם הוסיפו נופך להשראה המיוחדת שהורגשה בסביבתו בעת שמיעת מוסריו ואמריו. יש לציין, כי בענוותנותו המיוחדת במינה, תמיד הרגיש שאינו ראוי לומר מוסר לאחרים, ונמנע מלהעיר או לתבוע משומעי לקחו על דרגות ומעלות, שלפי רום מדרגתו סבר שאינו אווז בהן, או שלא רכש בהן מספיק שלימות.

טוהר מדותיו של רבי אריה פינקל

במשך השנים זכיתי להסתופף רבות בהיכלו של דודי, הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר-ברכפלד, ומדי פעם לשמוע ממנו ועדים במוסר. השעות המיוחדות הללו במחיצתו אינן נמחות מזכרוני. אישיותו המרוממת, היתה עבור כולנו דוגמא חיה ומוחשית - מהו זוך וטוהר המידות. בו ראינו סמל של שלמות בתורה, בהנהגה, ביראה ובמדות, שכמוהו רוצה הקדוש ברוך הוא שיראה היהודי.

בשיחותיו של רבי אריה, חשנו תמיד כי דבריו יוצאים מלב

- "ראו", המשיך רבי אריה בדבריו, "אני מתאר לעצמי שהבניה והשפוץ עולים לכם סכום כסף גדול, אך לסייע לכם בכסף איני יכול. גם לי עצמי אין. אבל אם אתם זקוקים שאחתום על ערבויות להלוואות וכדומה, אוכל גם אוכל, ובשמחה!..."

עוד מלה טובה, עוד לחיצת יד, וכבר ירד רבי אריה חזרה לביתו ולתלמודו.

והשכן? עודנו עומד בפתח הבית, מביט בתמהון על שכנו היורד את גרמי המדרגות, כשהוא שקוע בהרהורים: 'ורבי אריה פינקל ומשפחתו? כיצד הם מסתדרים בבית קטן וצפוף כל כך? והשאלה הגדולה יותר, כיצד רוכשים כזאת עין טובה? לראות אך ורק את טובתם של אחרים?...'

כשאחד מבני הבית הביע מעט תרעומת על הבניה, השיב לו רבי אריה בפליאה: "וכי אם השכן שבונה היה הבן שלנו, גם כן היינו מתנגדים?" מפליא!

רבי אריה ביקר פעם בביתו של מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, וכדרכו נהג בפניו בגנוני ביטול וענווה מפלאים. כשיצא מחדרו, התבטא הרב שטיינמן בפני מקורביו, כי נכר על רבי אריה שהוא לא נולד כך, עם כזו תמימות, אלא עמל ויגע לזכך את מדותיו, ולנהוג הפוך מטבעו...

כששמעו על כך בני המשפחה, אשרו כי אכן בילדותו היה חריף נפלא, וכבר מצעירותו קבל על עצמו לרכוש את מידת התמימות, ושאר מדות מופלאות שהיה יחיד ומיוחד בהן; עין טובה, לב טוב, תוך הבנה לנפש זולתו.

באופן אישי יכולני להעיד, כי על אף שעל פי הנהגותיו החיצוניות, היה נראה כאלו הוא אדם תמים וחביב, שאינו מבין בתוככי בני האדם, ורחוק מלהכיר את יצרי מעללי איש, לא אחת נוכחתי כיצד באמת היה פיקח עצום, ובעיניו החדות ידע לזהות היטב ומיד, מחשבות בני אדם ותחבולותיהם. רק בכל מקום שהנהגת התמימות לא נפגשה עם ההלכה והדרך הישרה, התעקש לאחוז בה!

פעמים רבות אף השתמש בתמימותו, על מנת להשפיע לטובה על אנשים, היות והכיר וידע היטב כמה תמימותו כובשת לב רבים. אנשים היו בטוחים שהם 'מנצלים' את טוב לבו ותמימותו, אך באמת הוא הוא זה, אשר בפקחותו נתן להם לחוש את התחושה הזאת, כדי להשפיע עליהם ולקרבם.

דודתי, הרבנית אסתר פינקל ע"ה, אחות מורי חמי, הגאון רבי מרדכי דוב יודלביץ זצ"ל, ספרה לפני עשרות שנים, כי בעלה רבי אריה היה חוזר מדי יום ויום, עם סיפורים חדשים שחברו אברכים מופלגים מיישיבת מיר. הוא הרגיש זאת מחובתו האישית לקנות את ספרם, לעודדם ולחזקם, ולהראות להם בכך את ההערכה הרבה שהוא מייחס לחיבורם, שנכתב על ידם בעמל רב.

היו חודשים שהנהגה זו נטלה ממנו נתח נכבד ממשכורתו, זאת על אף המצב הכלכלי הקשה ביותר ששרר אז בביתו. רבי אריה היה אז בעצומם של נשואי ילדיו, וחי בדחוקת גדולה. הרבנית

אביו, הגאון הצדיק רבי חיים זאב פינקל זצ"ל, מנהלה הרוחני של ישיבת מיר, למסור במקומו את השיחות הקבועות בישיבה. כשדודו, ראש הישיבה, מרן הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, נסה להפציר בו ולשכנע אותו, כי הוא ראוי לאותה משרה רמה, הצליח רבי אריה בחכמתו הרבה, להפוך את הקערה על פיה ולשכנע את רבי חיים, כי דוקא הוא עצמו זה שראוי להתחיל למסור שיחות בישיבה...

בסופו של דבר, אכן השתכנע רבי חיים לטעונו של רבי אריה, ובזכותו החל למסור שיחות מוסריות בישיבה, וכך זכה עולם התורה לטעום מעט מההרגשים העדינים של רבי חיים, ולהוכיח בכחו העצום והבלתי נדלה גם בתחום המוסר. יסודותיו העצומים והנפלאים מתבדרים בשמו עד היום, וספרו 'שיחות מוסר', שרבי אריה עצמו ערך בטוב טעם ודעת, קנה שביתה בבתי מדרשות והיכלי התורה והיראה בכל אתר ואתר.

על גודל יקר מדותיו התרומיות, ולבו הטוב והמיטיב של רבי אריה, תעיד העובדה המופלאה הבאה, אותה שמעתי מבעל המעשה לפני שנים רבות:

בשנים בהן התגוררה משפחת פינקל ברחוב מלאכי בירושלים, ישב רבי אריה באחד הימים, והגה על תלמודו על שולחן הסלון בשקידה רבה. לפתע החלו להשמע קולות רמים של קדיחות ודפיקות מהקומה העליונה. בדקות הראשונות תהה רבי אריה לפשר הקולות, אך דקות ספורות לאחר מכן, קלופי הסיד ונפילת הטיח מגג החדר הראו בברור את המתרחש מעל לראשו.

"מה זה?" שאל רבי אריה את הרבנית, "מדוע נשמעות דפיקות מלמעלה? הכל בסדר?"
"הכל בסדר", השיבה הרבנית, "רק השכן מלמעלה משפץ ומרחיב את דירתו בחדרים נוספים".

חיוך קל עלה על פניו הטובות של רבי אריה. הוא קם ממקומו, סגר את הגמרא שבה היה עסוק, לבש את החליפה, חבש את הכובע ועלה למעלה. הנקישות על הדלת בקושי נשמעו בהמולת הבניה. רק לאחר דקות ארוכות הבחין אחד הילדים ונגש לפתח את הדלת.

"אבא נמצא?", שאל רבי אריה.

"אבא! אבא!", קרא הילד בחלל הבית, "השכן פינקל בדלת".
סומק קל עלה על פני השכן. 'הרב פינקל?! הוי! הרי כלל לא ספרתי לו על הבניה המתוכננת... מי יודע מה הוא הולך לומר לי עתה...!', הררה בלבו.

אך משנגש לדלת, היתה לו הפתעה, הוא גלה מחזה אחר לגמרי:

"שלום עליכם", קבלו רבי אריה במאור פנים, ולחץ את ידו בחמימות. "אשמח להכנס לשוחח עמכם דבר מה", אמר בעדינות. "כל כך שמחתי לשמע שהתחלתם לבנות! כבר מזמן תהיתי ביני לבין עצמי, כיצד מצליחים אתם להסתדר בדירה קטנה כל כך...".

התבטאה אז בחביבות: "צריך קופה מיוחדת בשביל הספרים...".
זה בטוי מועט ללב הטוב של רבי אריה!

ראיתי פעם מכתב הסכמה שכתב עמוד ההוראה, מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, לספר העוסק בתקון המדות. בתוך הדברים כתב כך:

"חז"ל אומרים (שבת קיד, א): 'כל תלמיד חכם שנמצא רב על בגדו חייב מיתה'. מדוע? מפני שהוא מחלל את השם ומבזה את התורה ולומדיה, והוא ממשנאי החכמה. והנה בחלול השם אמרו חז"ל (יומא פו, א): 'אין כח בתשובה לתלות ולא ביום כפורים לכפר אלא כולם תולים ומיתה ממרקת', לכן אין לו כפרה

אלא במיתה.

"ואם בבגד הדברים אמורים", כתב רבי שלמה זלמן, "שמוטל על התלמיד חכם לשמרו נקי מכל רבב, כדי שלא יתחלל שם שמים על ידו, קל וחמר בן בנו של קל וחמר, כמה מוכרח הוא לשמור על עצמו להיות נקי מכל רבב במדותיו והנהגותיו. כדי שחלילה לא יאמרו - 'ראו כמה רעים מעשיו, כמה מכווערים דרכיו!'"

תקצר היריעה מהכיל את שגב עבודת המדות המדוקדקת, נקיותם העצומה וזהירותם המופלגת של גדולי ישראל בתקון המדות, ובהנהגתם הכללית בעניינים של בין אדם לחברו. (קטעים נבחרים, מתוך סדרת הספרים 'אוצרותיהם אמלא' פרשת משפטים)

הסיפור היומי

ביום שישי ערש"ק דברים זכיתי להגיע ליעד ונבחנתי על 50 דף בעל פה. להפתעתי כשעה וחצי לאחר מכן צלצל הטלפון...

**סיפור מופלא שאירע השבוע, על כוחה העצום של התורה הקדושה,
מפיו של ראש ישיבת 'תורת חיים' בבית שמש, הגאון רבי לוי גרוסברד שליט"א**

דשמיא לידיעה מופלגת שמזניקה אותם לגבהים אחרי שהם מכירים לראשונה כוחות נעלמים וטמירים שעד כה היו חבויים באישיות שלהם.

"בסיום המבצע נערך מבחן מסכם, כל בחור מקבל חוברת של כמאתיים שאלות ועונה, וזה ממש מעמד קידוש השם לראותם יושבים שעתיים רצופות קורנים מאושר של ידעת התורה, אכן מה נאדר המראה..."

"באחת השיחות נאמר לבחורים כי ימי בין המצרים שמוגדרים בחז"ל ג' דפורענתא, ויש בהם סכנות וזהירויות מן ההלכה, כמה שהם מסוכנים לחורבן ושבר, מאידך יש בהם כוח אדיר לעליה והתרוממות בניין וצמיחה, על דרך 'פרה האדומה', שמטמאת את הטהורים-העוסקים בטהרה, מאידך מטהרת את הטמאים, ללמדך כוח של זמן שמסוגל לשני הכיוונים, וכאשר יש כאלו שחושבים שסוף הזמן בישיבה זה עת לרפיון, חולשה וכו' יש המתעצמים וזוכים, ואכן בכל היכלי הישיבות העושים כעת חזרות, הוד והדר, עוז ותעצומות. פלאי פלאים של לומדי התורה בשקיעות אדירה והצלחה נשגבה."

אחרי שהסביר את הרקע לסיפור, מגיע הגר"ל גרוסברד לסיפור המעשה עצמו: "בישיבתנו יש בחור יקר שעשה הסכם עם החברותא שלו לפי הרעיון של "כל המתפלל על חברו הוא נענה תחילה".

"סיכמו השניים שהאחד מהם יתפלל על אחותו המבוגרת של החבר שתזכה למצוא חתן הגון במהרה, והחבר יתפלל על בן משפחתו החולה של הבחור הראשון.

אליעזר (לייזר) רוט

מעשה מופלא התרחש השבוע באחת הישיבות החשובות בבית שמש, ישיבת 'תורת חיים', שהוקמה ע"ש הגאון רבי חיים ברנשטיין זצ"ל.

את המעשה סיפר לנו ראש הישיבה הגאון רבי לוי גרוסברד שליט"א, שמעיד כי כל פרטיו אמת וצדק, וכי אין כאן שום גזמה. "בסוף כל שנת לימודים מתקיימת בישיבתנו חזרה על כל הנלמד באותה השנה, ובמסגרת החזרה גם נבחנים תלמידי הישיבה כמובן על כל הדפים שנלמדו במהלך השנה", מספר הרב גרוסברד שליט"א,

"השנה נבחנים הבחורים על מסכת בבא בתרא ועל מסכת חגיגה. כל בחור מקבל כרטיס שיש בו שלוש דרגות והספק יומי מחולק לשעות, כאשר דרגה א' היא דרגת 'כסף' בו נבחנים על גפ"ת ומבחן בכתב יומי.

"דרגה ב' מוסיפה על המבחן בגפ"ת גם לימוד בעל פה בשקלא וטריא, ודרגה זו מכונה 'זהב'. הדרגה השלישית והגבוהה ביותר היא שבנוסף למבחן בכתב, ובנוסף לחזרה בשקלא וטריא על כל הנלמד באותו יום, מצהירים הבחורים גם שהם למדו ברציפות סדרים שלמים, ללא הפסקה בדיבור שאינו קשור ללימוד. דרגה זו מכונה 'יהלום'.

"החזרה הזאת נוחלת הצלחות כבירות בסייעתא דשמיא", מספר הרב גרוסברד בהתרגשות, "אוירת הלימוד בימים אלו בישיבה הם כשל 'ליל שבועות' בעסק וריתחא אדירה, כאשר יש מבין הלומדים שמשקיעים כל כוחותיהם וזוכים בסייעתא

אכן נושעה וסוגרת כעת ווארט. ולא ידע החבר מכל הקבלה ולא היה לו מושג למה אני כל כך מתלהב ומתרגש למשמע הבשורה שבאה שעה וחצי בלבד אחרי שהשלמתי את היעד שקיבלתי על עצמי לזכותה של אותה אחות".

"אכן כי כן", מסכם הגר"ל גרוסברד את הסיפור בהתרגשות, "רואים בחוש את כוח התורה!!!"

מספר הבחור: "התפללתי ולא נושעתי, החלטתי שאני חייב לעשות דבר יותר חזק, והנה התחילה לאחר י"ז בתמוז החזרה הגדולה בישיבה על מה שלמדנו כל השנה. החלטתי ללכת על הדרגה היותר גבוהה ללמוד 50 דף גפ"ת בעל פה, לאירוסים אחות החברותא שלי, ואכן ביום שישי ערש"ק דברים זכיתי להגיע ליעד ונבחנתי על 50 דף בעל פה. להפתעתי כשעה וחצי לאחר מכן צלצל הטלפון. על הקו היה חברי שהתקשר להודיע שאחותו

הסיפור היומי

"עליך ללמוד לעמוד על שלך!" - נזף בו פעם אחד מידידיו. "אם תמשיך כך תהפוך בסופו של דבר למרמס". ואפרים השיב כדרכו: "ויתור יכול להציל חיים!" - ואז חשף לראשונה את נס הצלתו בשואה

היהודי שוויתר על המקום ברכבת - וגם על המקום באושוויץ...

לקראת עת הדלקת הנרות, החל רחש של הלם וחורדה בין המתפללים, שהחלו להתגודד ולדון בעוול הנורא שעשה האיש. עוד רגע חלף, האוירה נעשתה עכורה, וכמעט שבית הכנסת הפך למאכולת אש של מחלוקת וזעם. אך אפרים אזר עוז, ניגש ואמר באצילות: 'לא נורא, באמת לא נורא. החנוכיה שלו הרבה יותר יפה משלי, אתן לו להדליק... מלוותר אף פעם לא מפסידים, על בשרי למדתי זאת!'

כולם עמדו והביטו בו בהלם, נרעשים מהויתור האצילי. הם ידעו מה משמעות החנוכיה עבורו, והופתעו לראות את הויתור הגדול. אלא שזה לא היה ויתורו היחיד - כך היה גם כששכנו ביקש לבנות מעליו, מקטין את שטח סוכתו ומותיר לו סוכה מיניאטורית לשימוש, כשאפרים מוותר לו בשמחה ומפסיר: "מויתור לא מפסידים, זה יכול אפילו להציל חיים!"

בפעם אחרת, כששוב ויתר על זכותו המגיעה לו ביור, 'נזף' בו אחד מידידיו: "אפרים, עליך ללמוד לעמוד על שלך! מדוע אתה כזה ותרן?! הרי אם לא תלמד לעמוד על זכויותיך, תהפוך בסופו של דבר למרמס, יביטו עליך כעל אדם מסכן! חבל שאתה נותן את הרושם התמים הזה, עליך ללמוד להתעקש יותר. למה להיות כזה ותרן תמיד?" - שאל הלה בפליאה. ואפרים, לא רק שלא השתכנע, אלא השיב כדרכו: "מויתור לא מפסידים, ויתור יכול להציל חיים!" - ואז חשף לראשונה את נס הצלתו בימי האימה:

בן 10 בלבד היה אפרים, כשכוחות הנאצים כבשו את דעברעצין, ובשיתוף פעולה עם ההונגרים - שונאי ישראל, ריכזו את כל היהודים בגטו, בתנאי חיים קשים ובלתי נסבלים. את האבות הפרידו מהמשפחות מבעוד מועד, וכך נותרו בגטו האמהות והילדים לבדם, נאחזים זה בזה. לא הרבה זמן שהו בגטו, כבר כעבור כמה שבועות הגיעו רכבות משא ענקיות, להעביר באמצעותן את הנשים והילדים למשרפות אושוויץ....

ר' אפרים סגל, הגבאי המיתולוגי של בית הכנסת, היה ניצול שואה, אוד מוצל מאש. באותן שנים אימות, כאשר עשן שחור היתמר בשמי אירופה והעלה עמו בסערה למעלה מ-6 מיליון יהודים, ניצל אפרים בדרך לא דרך, איש לא ידע איך וכיצד. הוא נותר שריד בודד מכל משפחתו, הוריו, אחיו ואחיותיו, שכולם הפכו לטרף בידי חיות האדם הנאצים.

את זכרם שלא ימוש מליבו, הנציח אפרים הגבאי בחנוכיית בית הכנסת, חנוכיה בינונית בגודלה ומוזהבת בחלקה, שהציב מדי שנה על חלון בית הכנסת. מעולם לא שכח להציב בצמוד אליה את השלט המצמרר, בו מצויינים שמות הוריו, אחיו ואחיותיו, שכולם עלו בסערה השמימה, על קידוש ה', בשנות המלחמה האיומה. לאחר שהניח את החנוכיה, המתין בדריכות ובציפיה לרגע הגדול, בו יגש אל החנוכיה ויבעיר את השלהבות הקטנות, יעשה את אותה פעולה פשוטה לכאורה אך טעונה בהתרגשות ובגעגוע צורב לבני משפחתו.

חברי הקהילה כבר ידעו על התרגשותו הגוברת במעמד ההדלקה, וכמו ציפו מדי שנה בשנה לשמוע את קולו נישא ברמה בתחילת הברכה, ואז נשבר, נסדק, עוצר לרגע ומתבונן בשלט, כשלאחר רגע הוא אוזר עוז, מסיים את הברכה ומדליק בעיניים מצועפות בדמעות.

באופן לא צפוי לחלוטין, התרחש באחת השנים מעשה אשר לא ייעשה. אחד ממתפללי בית הכנסת, שכנראה לא היה מודע למטעני הרגש האצורים בחנוכייתו של אפרים הגבאי, גמר אומר להנציח את זכר אמו בתרומת חנוכיה לבית הכנסת. בערב חנוכה, נכנס להיכל בית הכנסת, הסיט הצידה את חנוכייתו של אפרים הגבאי, והציב חנוכיה מפוארת משלו. בכך לא הסתפק האיש, אלא הטיב את הנרות יפה, והכינם להדלקה, שהוא יבצע כמובן, בעוד שעות ספורות....

שועטת בואכה אושוויץ. אפרים בן העשר ויתר על מקומו, אך נותר בודד ועזוב, ילד אומלל שאפילו משפחתו אינה עמו. הוא הסתובב לאחור וגילה כי נותר לבד, הכי לבד בעולם. הוא ויתר לאותה ילדה על מקומו, אך נותר ללא מכר וגואל, ילד עזוב ובודד בגטו ריק מאדם, כשרק הכוחות ההונגרים מפטרלים בו ובזוזים מכל הבא ליד.

באותם רגעים, חלפו בראשו הרהורי חרטה על הצעד שעשה: 'הרי נותרתי לבדי, לבסוף אפול כאן, מוטל לבד, גווע ברעב. מדוע ויתרתי על מקומי ברכבת, מדוע הסכמתי לרדת?' - סנט בעצמו שוב ושוב.

אפרים נשנק מכאב, עיניו הצטעפו בדמעות: "ברבות הימים, כמו שאתה מבין, הרכבת הגיעה לאושוויץ, ושם" - פרץ אפרים בבכי מר - "הם כולם נהרגו, נשרפו... רק אני נותרתי חי, התגלגלתי מכאן לשם אך נותרתי בחיים! ואם אתה רואה אותי עכשיו חי וקיים" - הוסיף בקול נשנק מדמעות, "אז אתה רואה עדות חיה לכך שבסופו של דבר - הויתור תמיד משתלם, תמיד משתלם. הויתור לא רק משתלם, הוא יכול להציל חיים!" - אמר שוב והגביה את קולו, מקנח את דמעותיו הזולגות. "כי אם לא הייתי מוותר אז לאותה ילדה אומללה - הייתי נכחד מהעולם יחד עם בני משפחתי, במשרפות אושוויץ. אך ויתרתי, ויתרתי..." - אמר שוב את מילת הקסם שהצילה את חייו, "ונותרתי שריד בודד לבני משפחתי, ואף זכיתי להקים משפחה ולהנציחם!"

(ה'אמנתי ואדברה', הובא בגיליון 'דרישה וחקירה')

באותו יום נוראי בשעת בוקר מוקדמת, העירו החיילים ההונגרים את כל יהודי הגטו, ופקדו עליהם להגיע בזריזות לתחנת הרכבת. הם דחפו ובעטו, גידפו וזירו, הדפו והיכו, עד שאחרון היהודים הגיע לתחנת הרכבת. כל היהודים החלו להידחף אל קרונות המשא שהועמסו עד להתפקע...

אמו של אפרים עמדה לצד חמשת עולליה, ונהדפה יחד עימם אל תוך קרון הרכבת, משגיחה עליהם בשבע עיניים, חוששת לעוזבם אפילו לרגע קצר. משפחתו של אפרים התמקמה בירכתי הקרון החמישי ברכבת, האם וחמשת הילדים עמדו מצונפים ודחוסים זה לצד זה, כשעיניהם מלאות חרדה...

ואז, נשמע מהרציף קול בכי מצמרר וקורע לב. ילדה קטנה עמדה שם, אמה ומשפחתה כבר שהו בתוך הקרון, אך היא נותרה בחוץ. ההונגרים הרשעים ניסו לדחפה פנימה, אך הבינו כי הדבר לא יתכן, הקרון כבר דחוס ועמוס ואין בו מקום למחט. הילדה הקטנה נותרה בודדה על שפת הרציף, והחלה ממררת בבכי חסר מעצורים.

קול בכיה הגיע לאוזניו של אפרים, וכהרף עין - החליט לוותר. הוא קיבל את רשות אמו למהלך, ומיד קפץ מהקרון ונתן לאותה ילדה להידחף פנימה במקומו ולהתאחד עם משפחתה. 'אני כבר אמצא מקום בקרון אחר' - זעק לאמו ברדתו מהרכבת, ומיהר לחפש בין הקרונות מקום להניח את כפות רגליו.

אפס, יתר הקרונות כבר היו חתומים ונעולים, וההונגרים מיהרו לנעול את גם את הקרון ממנו יצא, והרכבת יצאה לדרכה,

יומא דהילולא

**"כשראיתי את אבא סוחר לבדו את המיטה עבור
אותו יהודי, נחרדתי ושאלתי: אבא, איך אתה הולך
כך עם מיטה ברחוב?! והוא השיב לי בפשטות:
זכשהולכים עם לולב ברחוב, זו לא בושה?!"**

Shlomi Cohen/Flash90

"חסד שלא מעלמא הדין" - סיפורים מופלאים על הגאון הגדול רבי אריה פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר ברכפלד, שסופרו על ידי בניו הרבנים הגאונים שליט"א | ליומא דהילולא ו' באב

לו בצורה לא מכובדת. לא עברו אלא מספר שניות, ואבא השמיט ראשו על הגמרא ועשה עצמו כאילו חושב דבר מה. לאחר דקות כשסיים, העיד התלמיד שהגמרא היתה רטובה מדמעות, שגם אם יפתחו אותה היום באותו עמוד לבטח יותר סימן...

הגר"ב שליט"א: לא נשכח את הקשר שהיה לו עם רבי אייזיק זצ"ל, יהודי חולני שבגדיו היו תמיד כה מלוכלכים, שלא היתה מכבסה שהסכימה לכבסם, וכשהסיח צערו לפני אבא, הלך בקביעות למעונו בשכונת כנסת לתקופת מה, ובחצר הבית הכין במסירות דוד מים חמים שבו היה מכבס מעט את בגדיו המטונפים רק בכדי שהמכבסות יסכימו לקבלם. ופעם ביום הכיפורים בערוב ימיו, כשהיה סגי נהור, אבא הבין שלא יוכל להגיע לבית הכנסת

סיפר בנו הגאון רבי בנימין שליט"א: פעם הלכתי עמו ברחוב, והיה זה בשעת ערב מאוחרת. פגש אותו יהודי ושאלו היכן יש באיזור מסעדה שיוכל לאכול דבר מה. אבא בפשטותו אומר לו: "בוא אראה לך". והוא נטל אותו לביתנו. אמא כבר נחה במיטתה ואבא בעצמו הלך וטיגן לו חביתה וסידר לו כל הנצרך בכזו נדיבות לב. לאחר מכן כשנאלצו להיפרד, שאל אותו היכן הוא אמור לשהות בשבת, וכשענה שאינו יודע, אמר לו מיד: "השבת אתם תהיו האורחים שלנו", ובכזו פשטות אירח אותו כל השבת בנדיבות מיוחדת, עד שהמשיך ובה בקביעות לאורך שנים.

עוד סיפר בנו הגאון רבי חיים זאב שליט"א: סיפר לי אחד משומעי שיעורו, שפעם שאל שאלה שלא במקומה ומישהו העיר

שהוא עצמו לא יציע זאת, וענה הלה כי כבר ניסה להציע לו כמה דברים ואינו שומע לו, אבל אם אבא יציע הוא ודאי ישמע. אבא הסכים לכך, והציע וניהל את השידוך כולו, וכשהסתיים הדבר בכי טוב חפץ העשיר לשלם את דמי השדכנות ביד נדיבה, ואבא בטבעיות נתן את כל הסכום לאותו יהודי באומרו שהרי זו הצעה שלו, והוא רק סייע כדי שהדברים יתקבלו. ולא הסכים לקבל על כך דבר מה.

לא אשכח כיצד ראיתי פעם ברח' מאה שערים סוחר מיטה יחד עם יהודי נוסף... באתי מיד לסייעו ושאלתיו מה זה, והוא ענה בטבעיות: היהודי הזה בא לתקן את המיטה בחנות, ורצה להשיבה לביתו אבל לא היה יכול לסחוב זאת לבדו, אז הצעתי לו שניקח זאת יחדיו. וכך הלך את כל רח' מאה שערים. לבסוף כשלאותו יהודי כבר לא היה כח, ראיתי את אבא לוקח זאת לבדו... נחרדתי ושאלתי: אבא, איך אתה הולך כך עם מיטה ברחוב? והוא השיב לי בפשטות: וכשהולכים עם לולב ברחוב, זו לא בושה? לא! כי זו מצווה! גם זו מצווה ככל המצוות...

הגר"ב שליט"א: אנו כילדים גדלנו על סיפורי חסד שלא מעלמא הדין. כך הוא למשל הסיפור המיוחד עם גולדה ע"ה, שהגיעה מערי בוכרה, והיתה סועדת בקביעות אצלנו. וכשאמרה לו כי חוששת שמא תסתלק ולא יידעו מכך, אבא הבטיח, וקיים, להגיע כל יום לבדוק זאת. וכשביקשה להצטלם עמנו כדי שתהיה מזכרת ממנה אחרי מותה, אבא ואמא דאגו להלביש את כולנו כראוי וללכת להצטלם עמה, רק כדי לשמחה, בכזו נדיבות לב שלא תתואר...

(מתוך שיחה עם הרב מ' ברמן במוסף שבת קודש דברים תשע"ז)

לבדו, והלך להתפלל עמו ביום הכיפורים למרות רגילותו להתפלל בישיבה. וכששב לאחר מכן לישיבה, הסבא הבחין בהיעדרו ומעט התרעם על כך, ואבא בפשטותו ענה שלא היתה לו ברירה, כי היה חייב להתפלל עם רבי אייזיק. לשמע הדברים השיב הסבא באומרו: טוב עשית. יהודי גלמוד ומסכן, טוב שסייעת בעדו.

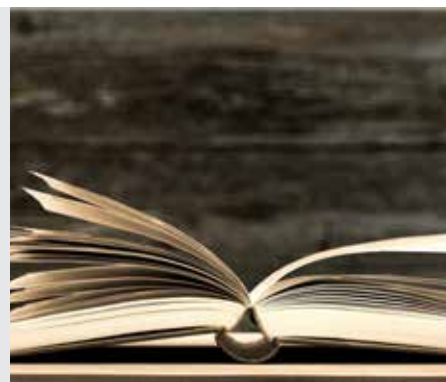
הגר"ח ז שליט"א: ישנו סיפור מיוחד שאירע כשהיה שדכן של בת הגרב"ב זצוק"ל. ומראש הישיבה הגרב"ב לא הסכים לקחת דמי שדכנות, באומרו שהרי הוא עובד תחתיו בישיבה ואיך יקח שדכנות. ולכן הוא רכש לו אז ש"ס חדש, ששמח מכך רבות. אך המחותר הרב לופיאנסקי שהיה בעל אמצעים נתן לו סכום הגון, והוא התעקש להשיב לו חצי מהסכום באומרו שזה די בעבורו. שאלתיו מדוע אינו נוטל זאת, והרי נצרך הוא לכך מאד, והוא עונה לי בטבעיות "אני אוהב להתחלק עם אחרים"... כל אחד ואהבותיו שלו.

הגר"ב שליט"א: היו בסמוך לביתנו שתי חנויות מכולת, ואבא בטבעיות לימד אותנו שצריך לפרנס את שניהם כדי שלא לצערם, ולכן חילק את הימים, שבימי ראשון שלישי וחמישי נקנה רק במכולת זו, ובימי שני רביעי ושישי נקנה במכולת השנייה. וכך חונכנו כולנו בהקפדה שיש לכל חנות את הימים שלה. אחד מבעלי החנויות הללו חיבב אותנו, והעדפנו לרכוש אצלו, ולכן לעתים לא רכשנו כלום באותו יום של השני, כדי לחכות למחרת ולרכוש אצלו. כשאבא שמע מזה, כעס ואמר שאם צריך לרכוש היום, הרי שזה בחלקו של המוכר ההוא.

סיפר בנו הגאון רבי נתן צבי פינקל שליט"א: פעם סיפר לי, שניגש אליו יהודי מעזרת תורה וביקש ממנו להציע שידוך לגביר מסוים בארה"ב. היה זה שידוך חשוב, ואבא שאל אותו מדוע

סגולות וישועות

אמרתי תהלים בדמעות, ובהרגשה חזקה שרק הקב"ה יכול להושיע אותי. גם בתור לרופא המשכתי בפרקי התהלים. הם הרגיעו אותי וחזקו אותי בנטחון. אבל הנסיון הקשה חיכה לי דווקא בערב...

אל תבטחו בנדיבים... אשרי שק-ל יעקב בעזרו

בבקשה ובתחינה לבורא העולם, כל יכול, אשר לו הכסף והזהב והוא אשר נתן לנו את החגים והמועדים, שישלח ישועה ויפתח את אוצרו הטוב.

אמרתי תהלים בדמעות, בקריאה נואשת ממש, ובהרגשה חזקה שרק הוא יכול להושיע. גם במרפאה, בתור לרופא המשכתי בפרקי התהלים. הם הביאו מרגוע לנפשי וחזקו אותי בנטחון כי הישועה בוא תבוא.

הנסיון הקשה חיכה לי דווקא בערב. אחד מידידי, עשיר גדול, חיתן את בנו. הלכתי לחתונה, וכאן מצאתי את עצמי בין שועי

מספר בעל המעשה:

"בחודש אלול האחרון הגעתי למצב כספי קשה מאד. הכל ריק. הארנק ריק, הארונות ריקים, חשבון הבנק מרוקן, והמצב עגום ביותר. אין לי שום מושג איך אני גומר את החודש, ועוד יותר - איך אני מקדם את החגים הבאים עלינו לטובה. רק מלחשוב על ההוצאות הגדולות המצפות לנו נהיה לי שחור בעיניים.

"מאין יבוא עזרי?". אבל התשובה פשוטה: "עזרי מעם השם". באותו יום היה לי תור לרופא בירושלים, מרחק של שעה נסיעה מביתי. הצטיידתי בספר תהלים, וכל הדרך אמרתי פרק אחרי פרק

מעבר לכל ספק, ושום קושי בעולם לא יעיב על האמת הפשוטה הזאת.

הוא הביט בי בתדהמה. עד עתה הוא לא חשב שהוא מפסיד משהו. דבריי שיצאו מהלב חלחלו לתוכו. אחרי הריקודים הוא ניגש אלי ואמר לי: "אני רוצה לקחת חלק בלימוד התורה שלך. האם תסכים לעשות אתי הסכם יששכר וזבולון?". כן, ענית.

"אתן לך כל חודש אלפיים שקלים. מקובל עליך?". מקובל!

הקב"ה שלח אותו ברגע הנכון להוציאני ממצוקתי, וכל זה בלי שאומר מילה אחת, רק בזכות הבטחון והתפילה. הודו לה' כי טוב! ההסכם עבד יפה במשך כמה חודשים. בחודשיים האחרונים התמיכה שלו לא הגיעה. נזקקתי מאד לכסף, אך לא פניתי אליו. כי גם הפעם, בחמלת ה' עלי, זכרתי שלא לבטוח בנדיבים. יתכן שקצת יותר מדי סמכתי על ההסכם, ולכן קבלתי תזכורת לבקש מה' את פרנסתי.

פתחתי ספר תהילים ואמרתי כמה פרקים בהשתפכות הנפש. אחרי כמה דקות אני מקבל טלפון מהנדיב. הוא מתנצל על העיכוב בתמיכה, והוא כבר מכניס לי ארבעת אלפים שקלים על החודשיים האחרונים.

שוב זכיתי לקבל חיזוק. 'חזקו ויאמץ לבבכם, כל המייחלים להשם'.

(הובא בגיליון פרפרת, מתוך גיליון 'השגחה פרטית')

ארץ, גבירים אדירים שבשבים אלפיים שקל הם ממש כלום, ובשבילי סכום כזה יכול להוות הצלה של ממש... חשבתי לעצמי, הרי יש לי הזדמנות להביע את מצוקתי בפני כמה מהגבירים פה, ולקבל מהם תמיכה הראויה להתכבד.

אבל את המחשבה הזאת שאימה לקנות שביתה בלבי - מיהרתי לסלק מיד. לצערי, כבר ניסיתי פעם לעורר רחמיהם של בני אדם. זו אשליה לחשוב שהם יכולים להעניק לך דבר מה. 'שוא תשועת אדם'!

חברי קרא לי לשבת לידו, בשלחו שסביבו ישבו גבירים שלא היה מזיק להם 'לאוורר' קצת את הכיס. שוב חשבתי, הן נמצאים פה לידי אנשים שכסף לא נחשב אצלם. למה לא לנסות? - אך שוב אמרתי לעצמי: 'אל תבטחו בנדיבים', הקב"ה גדול, ואם ירצה הוא יתן לי מבלי שאתערב.

באותו שולחן ישב חבר מימי הישיבה. עשרים שנה חלפו מאז ישבנו יחד בספסל הלימודים. הוא התרחק מעט, כבר לא נראה ממש כבן ישיבה. הוא שמח לפגוש אותי, חבר מן העבר, ושאל: "מה אתה עושה בחיים?"

יושב ולומד, אמרתי לו, עושה שטייגן במיר.

"ואתה מאמין בזה?" הוא שאל.

וכי אתה לא מאמין בזה? החזרתי לו, וכי יש תכלית אחרת? וכי יש משהו אחר בעולם? מה יש לעשות כאן אם לא זה?

בפשטות אמרתי זאת, מכל הלב. נכון שקשה לי, נכון שאני מתמודד בענייני פרנסה, אבל עמוק בפנים אני מהמאושרים בתבל! אשריי 'ששמת חלקי מיושבי בית המדרש'. זה ברור לי

יהלומים מגדולי ישראל

במהלך הטיש התבטא רבינו על ה'רבינו הורביץ',
ה"ה הגאון ר' יונתן בנימין הורביץ זצ"ל ראש כולל
הולנד דויטשלנד בירושלים, שהוא "ערליכער יוד".
לא יכולתי לעצור בעצמי ושאלתי את רבינו...

זה מה שרואים מבעד למשקפיים של צדיק

השבת, ומיד כשנראו הכוכבים היו מדליקים את הסיגריות. וסיים רבינו שוב "אה, א מאהליגער יראת שמים פון ירושלים".

שמעתי מהגה"ח ר' אלימלך גלבשטיין זצ"ל, מפארי ומשפיעי חסידי לעלוב, שהיה עד ראייה למעשה הבא:

באחד הימים נפתחה תחנת מוניות ברחוב מוהליבר, מול בית מדרשו של רבינו בו שכנה אז הישיבה. כיון שהגיעה שבת קודש ותחנת המוניות המשכה לפעול תוך חילול השבת, יצאו בחורי הישיבה לרחוב וחללו למחות ולצעוק 'שבת'.

כשהגיעו הדברים לאוזני הרבי ה'ברכת משה' ז"ע יצא מיד

שח הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א, מחשובי חסידי לעלוב: פעם באחד משולחנותיו הטהורים בליל שבת קודש, נענה רביה"ק ה'ברכת משה' ז"ע בערגה: "א מאהליגער יראת שמים פון ירושלים - ה'יראת שמים' שהייתה בשנים עברו בירושלים... אפילו ה'שאבאבניקע'ס' (הצעירים קלי הדעת) של אותם ימים, היה בהם יראת שמים.

והמשיך רבינו וסיפר כי אותם צעירים שהיו מכורים לעישון סיגריות היו יוצאים בשבת קודש אחר הצהרים, לעתותי שקיעה, ומתיישבים למרגלות שער יפו, שם לאורך החומה היו הרבה חנויות בבעלות נכרים שהיו פתוחות בשבת. והיו השאבאבניקע'ס יושבים ומסתכלים לשמים אם כבר נראו שלושה כוכבים ויצאה

כך, כעבור עשר שנים, בשנת תשכ"ד, כאשר שוב הגיע רבינו לביקור בלונדון, הפעם כבר הגיע אותו עשיר מעצמו לחלות את פני רבינו בבית אכסנייתו.

בהיכנסו לקודש פנימה פנה אליו רבינו ואמר לו: "איך האב געהערט אז איהר האט ליב מיינער א ווארט" - שמעתי שאתם אוהבים לשמוע את דבריי. אומר לכם אפוא דבר שאמרת פעם - "א ווארט וואס איך האב א מאהל געזאגט".

הכתוב אומר "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי". וכך אני אומר: 'האזינו השמים ואדברה' - אז איך נעם דעם תהלימ'ל אין האנט און איך זאג הימעל'דיג, איז 'ותשמע הארץ' - ווער ס'דארף הערן הערט (כאשר אני מוציא את התהלים ואני קורא בו באופן שמימי - אזי מי שצריך לשמוע כבר שומע). במילים אלו נתן לו רבינו תשובה על שיחתם מלפני עשר שנים...

סיפר לי הגה"ח רבי שמואל אהרן וובר זצ"ל: הסבתי פעם בשולחנו הטהור של רבינו אדמו"ר הרדצ"ש זי"ע בליל שבת קודש. בתוך כך נענה רבינו על הרבינר הורביץ, הוא הגאון ר' יונתן בנימין הורביץ זצ"ל ראש כולל הולנד דויטשלנד בירושלים, שהוא "ערליכער יוד".

כששמעתי זאת נרעשתי מאד, ביודעי מכבר שכאשר רבינו אומר על מישהו שהוא 'רא שמים' הרי שכך הוא באמת הדבר. לא יכולתי לעצור בעצמי ושאלתי אותו: והרי הרבינר הורביץ זקנו קצוץ ומסודר!?

"לא", נענה רבינו, "הוא לא מקצץ את הזקן". רבינו, לא החשיתי, הרי כולם רואים זאת, הרי ניכר לעין כל שהוא גוזר את זקנו? ואולם אדמו"ר הרדצ"ש לא הסכים עמי, כך שלוש פעמים. "מי רואה?" נענה לבסוף הרבי בתרעומת קלה - "אתם הקנאים, בני אונגריין, אתם רואים. שהוא נוגע בזקנו. אני אינני רואה זאת".

(גיליון 'אהל משה' - לעלוב)

והורה לכולם להיכנס בחזרה לבית המדרש, לישיבה, ואז יצא אל הרחוב כשהוא נוטל בידו את ספר התהלים, וכך הלך במשך זמן מה לאורך המדרכה שמול התחנה, הלך וחזור, כשהוא קורא פרקי תהלים בלי לומר מילה לאיש. וראה זה פלא, עוד באותו שבוע נסגרה תחנת המוניות.

עוד שמעתי הגה"ח רבי שלמה יהודה טאגער זצ"ל, מחשובי החסידים ומגדולי מקושריו של רבינו ה'ברכת משה' זי"ע, שהתגורר בלונדון הברייה: בשנת תשי"ד נסע רבינו ה'ברכת משה' ללונדון בפעם הראשונה. באותה נסיעה הצטרפו אליו הגה"ח רבי ר' שמואל אהרן וובר זצ"ל ובנו כ"ק אדמו"ר ר' אלתר זצוק"ל. רבינו שהה בלונדון כשני שבועות, באחד הימים הוזמן על ידי אחד מנגידי העיר, יהודי שכמדומני שם משפחתו היה פינקלשטיין, לערוך ביקור בביתו. אותו יהודי היה עשיר ותלמיד חכם והיה קנאי מאד כנגד המדינה. רבינו נעתר להזמנתו ועלה לביתו יחד עם הגה"ח ר' שמואל אהרן.

תוך כדי הביקור פנה הגביר אל רבינו ושאלו: "מה עושים אתם כאשר עוברת מכונית, א טקסי, בשבת מתחת ביתכם?".

רבינו השיב לו: "איך נעם דעם תהלים און איך זאג תהלים" - אזי מוציא אני את ספר התהלים שלי וקורא פרקי תהלים".

תשובתו של רבינו כמובן לא נשאה חן בעיני המארח, שציפה לשמוע תשובה חריפה וקנאית יותר. הלה לא הסתיר את מורת רוחו מהדברים ונפרד מרבינו בפנים זועפות.

במהלך אותו ביקור התוודע הגה"ח רבי שלמה טאגער הנ"ל אל רבינו ה'ברכת משה', ומני אז נקשרה נפשו ברבינו והוא החל לערוך נסיעות תכופות לארץ ישראל כדי להסתופף בצלו, לאחר מכן כשהיה חוזר ללונדון והיה מסב עם עדת החסידים בסעודה שלישית, היה חוזר על דיבורי הקודש ששמע מפי רבינו.

בלונדון של אותם ימים לא היו בתי מדרשות לכל קהילה חסידית בנפרד, רוב ככל החסידים התפללו יחד באותו בית מדרש ואכלו בצוותא סעודה שלישית, ביניהם היה גם אותו גביר פינקלשטיין. דברי קדשו ואמרותיו הטהורות של רבינו ה'ברכת משה' כבשו את ליבו, ותמיד היה מטה אוזנו ומתפעל מן הדברים.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

אתם הורים שמשקיעים, מטפחים ומעניקים בלי גבול, רק אל תשכחו להוסיף לסל הנתנה השופע הזה גם 'ברקסים', שיאפשרו לילדים היקרים שליטה עצמית על 'בימבת' החיים הדוהרת שלהם...

שליטה, אצלנו זו שיטה | פרק 14 בסדרת 'הורים בתפקיד' מאת הרב פנחס ברייער שליט"א

איך! אנשי פרסום הם אנשים שלמדו היטב את הנושא, למדו איך עוקפים את כל מנגנוני ההגנה ומגיעים לכיס.

רק נציין, שעד לפני מאה שנה לא היה קיים ענף בשם פרסום. אנשים קנו מה שהם צריכים, ובחרו את המוצר שהיה האמין והטוב ביותר. היום הענף הזה הפך להיות חלק אינטגרלי מכל מפעל, והוא גורם לנו לקנות גם, או אולי בעיקר, את מה שאנחנו לא צריכים, וגם לקנות את מה שנראה ונשמע טוב, ולא בהכרח את מה שטוב באמת.

2. את ההגבלה הכלכלית - בעבר חיו במה שהיה; העניי היה עני, כי פשוט לא הייתה לו אפשרות לחיות מעבר למה שהיה לו. לא היו בנקים, לא כרטיסי אשראי ולא צ'קים, חיו במה שיש. אומנם היה להם פחות, אבל הם לא פיתחו חרדות מה-1 לחודש ומ-20 וה-15.

היום אין לנו לוקוסוס כזה. אנחנו מתמודדים עם פיתויים. אתה רק פותח חשבון בנק, וכבר קיבלת אשראי של כמה אלפי שקלים לבזבז, ללא שהרווחת שקל. אתה רק נכנס לסופר, וכבר שיירה של ד"לים מציעים לך כרטיס אשראי שבו מסגרת עד חמשת אלפים שקלים, ללא שום התחייבות מצידך.

היום כל אברכצ'יק מסתובב כשבכיסו אוסף כרטיסי אשראי, או במילים אחרות, אוסף מלכודת לחובות בסדר גודל של עשרות אלפי שקלים. ומי מדבר על צ'קים, שם אתה בכלל יכול לחגוג עד ש...

ברקסים לחיים

כך שבדור שלנו, אם לא נגדל ילדים בעלי יכולת איפוק, אם לא נתקין להם "ברקסים" בנפש, ה' ישמור מה יקרה כשהם יגדלו... רק ילד או ילדה שבצעירתם רצו כל מיני דברים, ולא קיבלו, משום שאצלם בבית חיו בחשבון, קנו כשצריך ואת מה שצריך, מפתחים כוחות נפש להתמודד עם התחושה שעל אף שאני רוצה משהו, אין לי... זאת על אף שבשעת מעשה, כילדים, הם הרגישו ש'רק אצלנו בבית לא קונים', ו'לכולם יש', ועוד אמירות מוכרות מסוג זה...

ילד כזה, כשיתבגר ויראה ספה 2 + 3, יוכל להגיד לעצמו: אני באמת רוצה, זה באמת מחיר מציאה, אבל אין לי...

ילדים הגדלים בבית שבו בסוף השבוע כבר חסרים כמה מוצרים - העוגיות חוסלו, העגבניות שנשארו רכות, ואין גבינה,

התורה כוללת רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה. זה אומר לנו שעבודתו העיקרית של היהודי היא ב"סור מרע", ביכולת לשלוט ביצרים, ברצונות ובתאוות של הנפש הבהמית.

כשנתבונן נראה שכל שס"ה המצוות של "לא תעשה" שאנו מוזהרים בהן, למעשה מושתתות על יסוד אחד: שליטה עצמית. לא לגנוב, לא לאכול בשר בחלב, לא לאכול חמץ בפסח - העמידה בכל הנ"ל תלויה ביכולת לומר 'לא! לאדם המפתח שליטה עצמית קל לעמוד בכל השס"ה, ולעומתו, מי שלא סיגל את היכולת לומר: לא! יתמודד בכל פעם מחדש. ברור שכל אחד, בהתאם לתכונות נפשו, מתמודד בחלקים אחרים, אבל הרעיון הבסיסי הוא פיתוח השליטה העצמית.

ידועה אמרה בשם צדיקים שפירשו: "ומותר האדם מן הבהמה אין", כלומר, כל היתרון שיש לאדם לעומת הבהמה הוא ביכולת לומר 'אין' - לא! בעל חיים חי לפי אינסטינקטים, אין לו בחירה, אין לו יכולת להתגבר על הנטיות הטבעיות שלו. לעומתו, האדם מסוגל לומר לעצמו - לא! את זה אני לא עושה! את זה אני לא אוכל! לשם אני לא נכנס!

אשראי ו(לא) טוב לי

כאן אנחנו מגיעים לנושא יסודי בחינוך. מעבר לכל הנאמר לעיל בנוגע לקיום התורה והמצוות, יש כאן משהו שורשי הנוגע לעצם החיים. אנחנו מגדלים כיום את ילדינו בדור שבו הכול זמין ונוח. כיום אין הגבלה של כסף; לכולם יש כרטיסי אשראי ופנקסי צ'קים. אין היום כמעט הבדלי מעמדות, כולם חיים ונהנים; השאלה אם זה מכסף שיש או ממניס בבנק...

היום חייבים לחנך ילדים להיות מסוגלים לשלוט בעצמם ולומר - לא! ולא דווקא בדברים אסורים, אלא גם בדברים מותרים. כיום, בדור השפע, קל מאוד להתפתות ולהסתבך.

לצערנו, לא נדיר למצוא זוגות צעירים שבקושי התחילו את החיים, וכבר מסובכים בחובות ועיקולים בגלל מערכת סלונית חדישה וכל מיני מותרות שהיו חייבים(!) לקנות, וכל זה ממה שלא היה להם, והכול משום שלא למדו לומר לעצמם לא!

כיום נטלו מאיתנו שני דברים:

1. את הבחירה - אנחנו קונים היום מה שכמה אנשי פרסום מוכשרים החליטו בעבורנו שאנחנו חייבים. אנחנו מוצפים בפרסומות, וככל שנדמה לנו שזה לא משפיע, זה משפיע, ועוד

ללמד ילדים להתמודד עם 'לא' ועם חסר, וכך בס"ד נגדל ילדים בריאים, שמחים ומאושרים.

שליטה כשיטה

הרעיון הבסיסי הוא להעריך כל בדל של שליטה עצמית. להעריך ילד שיודע לחסוך, ולשמור על דמי כיס שיש לו. להעריך ילד שבתחילת השנה המשיך להשתמש (מרצונו!) בקלמר משנה שעברה. ילדים כאלו רואים ערך בשליטה עצמית, ולא רואים בזה מסכנות.

קל וחומר שעלינו להעריך כל התגברות ואיפוק בדברים הנוגעים לאיסורי תורה. ילד שלא אכל ממתק, שאומנם היה כשר אבל לא מהודר, יזכה במחמאה. ילד שוויתר על ממתק לאחיו, ילד שלא הלך למקום שאינו בתכלית ההידור - יזכו בהערכה, יזכו בכבוד.

נסביר לילדים שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, כי רק מי ששולט ביצריו הוא בן חורין. זאת לעומת אומות העולם שעושים 'מה שבא להם', והם אינם בני חורין, אלא עבדים נרצעים לתאוותיהם.

הכול עניין של הסברה. כשילדים קולטים שהגדלות היא באיפוק, הם מרגישים גדולים, הם מרגישים סיפוק בהתגברות ובהימנעות. זאת לעומת מצב שבו הכול נעשה רק מחוסר ברירה, מאחר שאסור וכדו', ואז הילד מרגיש פספוס, וחבל.

ובכל זאת, חיים ומחכים בסבלנות לקנייה השבועית - יצאו מחוסנים לחיים; כשהחינוך בבית היה כזה, הרי גם אם אחרי החתונה לא יהיה לו את המבחר שהיה בישיבה, והיא לא תוכל לקנות את המעדן האהוב שהייתה רגילה לאכול בבית הוריה, הם ישרדו וישמחו.

לעומת זאת, בבתים שבהם הכול מותר והכול זמין, גדלים ילדים שברירים, רגישים ובלתי מחוסנים, שמי יודע איך יתמודדו בהמשך החיים.

אל תהיו 'כסוס'

חובה לציין, שכמו בכל תחום, צריך גם כאן לנקוט בדרך הממוצעת. הורה שירצה לגדל ילדים מחוסנים במיוחד, שאינם זקוקים לכלום - לא יצליח. זה דומה לאותו איכר שהחליט באחד הימים להפחית מהמספוא שהיה נותן לסוסו, והנה, הסוס עבד כרגיל. בימים הבאים הוריד עוד ועוד, עד שהסוס היה חי על פיירותים ממש, אבל ביום בהיר אחד הסוס פשוט קרס ומת.

הצטער האיכר, בכה ואמר: חבל, עוד כמה ניסויים נוספים, והיה לי סוס שאינו צריך לאכול בכלל!...

לא להגזים!... בבית שבו חוסכים ומקמצנים יותר מדי, מגדלים ילדים רעבים ברמת סיכון גבוהה מאוד של הסתכנויות. ילדים אלו מרגישים צורך לפצות את עצמם על שנות הרעב, ומגזימים לצד השני.

כך שהאיזון הוא מילת המפתח. חייבים לתת, וחייבים גם

השׁו"ת היומי

הלכות שונות בענייני תשעה באב

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

במגפה כתב הבה"ל שם שיש לאכול פחות מכשיעור, כיון שאינו חולה עדיין. ואמנם החת"ס (או"ח סי' קנ"ז) כתב שאם הותר לחולה ככותבת אחת אסור בככותבת נוספת, אולם השבט הלוי (ח"ד סי' נ"ו) כתב שזה רק דרך חומרא כדי להשתתף בצער הצום, אבל מן הדין מותר לחולה לאכול כל צרכו.

נמצא אם כן שמעיקר הדין אין הגבלה על כמות האוכל המותרת לחולה. ולעומת זאת בשר הרי אסור לאכול מן הדין, כמבואר בתחלת סימן תקנ"ב לגבי סעודה מפסקת. ואף שדעת הגרי"ז זצ"ל שסעודה מפסקת חמורה יותר מתשעה באב בעצמו, מ"מ בוודאי שיש איסור מן המנהג לא לאכול בשר בתשעה באב, ואף במוצאי תשעה באב כמבואר בס' תקנ"ח, ומלבד זאת, לדעת כמה ראשונים מבואר שתשעה באב חמור יותר, ואכמ"ל.

חולה שהוצרך לאכול בתשעה באב, מה יעדיף: הרבה לחם, או קצת בשר?

שאלה: חולה הצריך לאכול בתשעה באב, ואם יאכל פת יצטרך לאכול כמות גדולה של לחם כדי לחזק את לבו, ואם יאכל בשר ככותבת אחת יועיל לחזקו ולא יצטרך להרבה אוכל. האם נתיר לו לאכול בשר בתשעה באב? או שכיון שמבואר בגמרא תענית (ל): שהאוכל בשר בסעודה מפסקת עליו הכתוב אומר "ותהי עונתם על עצמותם", אסור לו לאכול בשר, ויאכל פת כפי הנצרך לחזק את לבו.

תשובה: נראה שיאכל פת ולא בשר, והטעם, שבעיקר הדין של חולה בתשעה באב נפסק בשו"ע (סי' תקנ"ד ס"ו) שמאכילים אותו גם בלי אומד אם יסתכן במניעת אכילה, ורק בחשש הדבקות

תספורת למוהל בתשעת הימים

כמבואר בשו"ע סוף סי' תקנ"ד שכל האוכל בשר ושותה יין בסעודה מפסקת עליו הכתוב אומר ותהי עוונותם על עצמותם, וגם שהמג"א סי' רצ"ו כתב שנשים לא ישתו מכוס של הבדלה? תשובה: הנה בשע"ת סי' תקנ"ו כתב בשם הברכי יוסף שחולה הצריך לאכול חייב להבדיל, ויש מפוסקי זמננו שכתבו שאסור להבדיל על יין מצד איסור שתיית יין בתשעת הימים, ודעתם שיש להבדיל על חמר מדינה, אכן ידוע דעת החזו"א שבזמננו השיכר אינו חמר מדינה ומיצי פירות אינם בכלל חמר מדינה. לכן להלכה יש להבדיל על מיץ ענבים, שעיקר האיסור בשותה יין בסעודה מפסקת זהו כששותה להתענג אבל כששותה לשם מצוה אין בזה איסור, וכמבואר בשו"ע שבברית מילה אם היולדת אינה מתענה נותנים לה לטעום מכוס של ברכה.

הבדלה לקטנים בתשעה באב

שאלה: קטנים שהגיעו לחינוך שאוכלים בתשעה באב האם יש לחנכם להבדיל? תשובה: אינם צריכים להבדיל, שמצות חינוך להנהיג אותם ולהרגילים להתנהג כשיגדלו, וכשיהיו גדולים יהיו חייבים בתענית, והוא מוכח בדברי הראשונים שכתבו שאי אפשר בתשעה באב להבדיל ולתת לקטן לשתות שמא אתי למיסרך ולשתות כשיהיה גדול, ואם היה הלכה לקטנים להבדיל פשוט שאפשר לתת להם לשתות, אלא שהיה פשוט לראשונים שאין מחנכים קטנים בהבדלה בתשעה באב.

שאלה: מוהל שהזמינו אותו למול בתשעת הימים האם מותר לו להסתפר? והאם יש מצוה להסתפר לכבוד הברית מילה? תשובה: נחלקו האחרונים האם מותר לבעלי ברית להסתפר בבין המצרים, דעת הזרע אמת (ס"י ע"ו) לאסור, לעומת זאת הפנים מאירות (ח"ג סי' ל"ז) מתיר, והחת"ס או"ח (סי' קנ"ח) הביא דברי הפנים מאירות, והאריך להראות פנים מסבירות להתיר, שהרי כתב הרמ"א בהלכות מילה בשם רבינו פרץ שהסנדק מתעשר כמו מקטיר קטורת, וכתב לפי"ז שגם המוהל ובעלי הברית נחשבים עוסקים בהקרבת קרבן, והרי קי"ל באנשי מעמד ואנשי משמר שגזרו עליהם לא להסתפר במשמרתם כדי שיסתפרו מקודם ולא יכנסו למשמרתם כשהם מנוולים, א"כ הוא הדין בכל שכן בעלי ברית בעלי הקרבן שראוי להם להסתפר ולא לקיים את הברית כשהם מנוולים וע"ש עוד שהאריך, למדנו מדבריו שמצוה על בעלי הברית להסתפר, אכן בקובץ מבית לוי כתב בשם הגר"ש וואזנר זצ"ל שהמנהג שלא מסתפרים, ויש שהקילו בזה. ולגבי שבוע שחל בו ט"ב הנוב"י (ס"י כ"ח) אוסר והחת"ס בתשובה הנ"ל הראה פנים להיתר אך הח"י לשו"ע סי' תקנ"א החמיר ובשנה זו שת"ב ביום ראשון אין שבוע שחל בו.

הבדלה בתשעה באב

שאלה: אשה שיש לה חולי וזקוקה לאכול בתשעה באב שחל במוצ"ש כיצד תעשה הבדלה הרי אסור לשתות יין מצד האבלות

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

על מי מותר - ואף מצוה - לדבר לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

בפני נכרים כתב הח"ח לקמן (סי"ג) שיצא מכלל 'עמיתך' ודינו כאפיקורס; וכן המבזה תלמיד חכם, כתב לעיל (עשין ח) שנכנס בזה לכלל אפיקורס; וכן מומר לחלל שבת בפרהסיא, כתב בספרו אהבת חסד (ח"א פ"ג ס"ג) שיצא מכלל ישראל; וכן מומר להכעיס אף על אחת משאר עבירות שבתורה, כתב לעיל (כלל ו ס"י בהגה"ה ובאמ"ח שם ס"ק כח) שיוצא על ידי זה לגמרי מכלל 'עמיתך', וראה משנ"ב (שם) שאפילו אם עבר שלא בפרהסיא, דינו כנכרי.

והנה לגבי יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות בזמננו, נחלקו כידוע הפוסקים האם נחשבים כתינוקות שנשבו, ובביאורים ומוספים מביאים כי למעשה גם להסוברים שאינם נחשבים כתינוקות שנשבו, בכל זאת לענין לשון הרע ייתכן שיש להחמיר

בסעיף ה' (כלל ח' מהלכות לשון הרע) כותב ה'חפץ חיים' כי איסור לשון הרע הוא רק על אדם שנחשב עדיין בכלל 'עמיתך' - דהיינו עם שאתך בתורה ובמצוות. אך אנשים שמכירים שיש בהם אפיקורסות, מצווה לגנותם ולבזותם, ואף אין צריך לכוון בזה לתועלת. וטעם הדבר כתב לקמן (רכילות כלל ט סוף סט"ו), שעל ידי שיפרסם דעתם הכוזבת לעיני הכל ויגנה אותם, לא ילמדו אחרים ממעשיהם הרעים.

ומהו אפיקורוס? - מי שכופר בתורה ובנבואה מישאל, בין בתורה שבכתב ובין בתורה שבעל פה, ואפילו הוא אומר: כל התורה מן השמים חוץ מפסוק אחד, או קל וחומר אחד, או גזירה שווה אחת או דקדוק אחד. בביאורים ומוספים מציינים כי גם מי שמלשין על ישראל

ובגדר אנוסים, כדי שלא ילמדו מהם. ומאידך, דעת הגר"ח קניבסקי (דרך שיחה ח"א עמ' ריז, טובך יביעו ח"א עמ' שלה) שגם תינוק שנשבה אינו בכלל 'עמיתך' ומותר לספר עליו לשון הרע. וראה עוד בענין זה בהרחבה בביאורים ומוספים שם.

ולדונם כתינוקות שנשבו - כן כתב בשו"ת אז נדברו (חי"ד סי' סט); וכן דעת הגר"ר יהודה שפירא (דעת יהודה עמ' רמו) שאין לספר לשון הרע על מי שאינו שומר מצוות; וזאת מלבד רודפי ושונאי הדת, שעליהם מותר לספר אף כשהם תינוקות שנשבו

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע דרש הגראי"ל שטיינמן שראש הישיבה יתחייב לא יזרוק בחור מסוים מהישיבה בחודש הקרוב?

סוכה דף ח

ופטורה מן המזוזה

ואינו ישן שם אינו יכול למנותו, משהציעו שבחור המתגורר בחדר ימנה אותו לשלית, אמר כי בידי הבחור למנות אותו רק במידה והגר"ש קניבסקי יתחייב שלא לזרוק אותו מהישיבה לכל הפחות במשך חודש, שאז נחשב הדבר שהוא הדייר שם ויכול למנותו, וכך עשו בסופו של דבר, ורבנו קבע את המזוזה בברכה. מעניין לציין, כי לאחר המעמד ציין הגראי"ל בפליאה את העובדה שמרן הגר"ח שליט"א אביו של ראש הישיבה לא השתתף במעמד זה, והפטיר: רבי חיים צריך לשבת וללמוד, אני הבטלן, מגיע לאירועים.

(עלון כאיל תערוג)

באלול תשס"א התקיים מעמד הפתיחה וחנוכת בית המדרש הראשון של ישיבת 'קרית מלך', בו השתתף מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל וקבע מזוזה בישיבה, כאשר קודם הקביעה התעורר דיון הלכתי מעניין, בהיות שבית המדרש פטור ממזוזה מעיקר הדין, כיבדו את הגראי"ל לקבוע מזוזה באחד מחדרי הפנימיה בברכה, אלא שהוא טען כי הוא אינו מתגורר בחדר זה ואינו יכול לברך. ראש הישיבה הגאון רבי שלמה קניבסקי אמר כי הוא ממנה את הגראי"ל לברך, אך הוא נענה כי אמנם הוא בעל הבית אבל מאחר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקיאות ובעיון

'הפוחח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם אומרים 'לבוד' רק לקולא או גם לחומרא?

onatan Sindel/Flash90

זה מזה פחות משלושה טפחים, נחשבים כמחוברים לחומרא, וכאשר ביחד הם יוצרים רוחב של ארבעה טפחים לפחות, (ראה במקורות), הסוכה פסולה. ויש שכתבו שדבריו אמורים רק במקרה ששני חלקי הסכך מחוברים בקצוותיהם למסגרת המאחדת אותם יחד, וכיוצא בזה; והיינו, שרק באופן זה ששני חלקי הסכך הם חלק ממסגרת מסוימת, יש להחשיבם כמחוברים על ידי לבוד לחומרא.

[משנ"ב תרכו, יז, ושעה"צ כג; ביאורים ומוספים דרשו, 18; וראה שו"ע תרלב]

בהלכות עירובין ובהלכות סוכה, וכן בהלכות נוספות, ישנו כלל הנקרא: 'לבוד'; דהיינו, עצם מסוים הרחוק מחבירו פחות משלושה טפחים (24-28.8 ס"מ, לשיטות השונות), לעניינים מסוימים אנו מחשיבים אותו כאילו הוא נמשך ומגיע עד לחבירו. דין זה נאמר בעיקרו לקולא, וכגון להחשיב דופן סוכה כדופן, ולא לחומרא.

אולם, יש מהאחרונים שכתב, ששני חלקי סכך פסול הרחוקים

האם סורגים הבולטים מעל הסוכה פוסלים אותה?

זה לזה, ואדרבה, השימוש בהם מתאפשר דווקא על ידי הרווח שביניהם, אין לומר לבוד; ואילו בסורג, שחלקיו נועדו להיות קרובים זה לזה, כדי למנוע כניסה ויציאה דרך החלון, יש לומר לבוד.

והרוצה להחמיר בדבר, יכול להכשיר את הסוכה לכל הדעות, על ידי הנחת סכך כשר על גבי החללים שבין חבלי הכביסה או חלקי הסורג.

[ביאורים ומוספים דרשו תרכו, 18]

בהמשך לאמור: להלכה, יש לחשוש לדעת הפוסלים שני חלקי סכך פסול היוצרים שטח של ארבעה טפחים על ידי 'לבוד'. ובהתאם לכך, דנים הפוסקים בנוגע לסוכה העומדת בחצר בנין מגורים, ומעליה מתוחים חבלי כביסה של השכנים בקומות העליונות, או שבולטים מעליה סורגי החלונות שבקומות העליונות - האם גם בהם יש להחמיר, ולצרף את החלל שבין החבלים או שבין חלקי הסורג, ולהחשיב את כל שטחם כסכך פסול. ויש שחילק בדבר, שבחבלי כביסה, שלא נועדו להיות קרובים

האם ניתן לפתוח ולסגור גג נפתח מעל לסוכה?

ברם, אדם ששכח להגביה את הסכך לפני כניסת החג, שאז אינו יכול עוד להגביה את הסכך עד למוצאי יום טוב, משום איסור 'מוקצה' - רשאי לאכול ולישון בסוכה זו, ואף לברך עליה 'לישב בסוכה'. ולכל הדעות, אם הסוכה נבנתה פעם אחת כדין, בשעה שהגג פתוח, והגגון מקופל - ניתן לשוב ולסגור את הגג, או לפרוש את הגגון, ולשוב ולפתוחו, והסוכה כשרה, לכל הדעות.

[שו"ע תרכו, ג, ומשנ"ב יח; ביאורים ומוספים דרשו, 21]

מעיקר הדין, מותר לבנות סוכה תחת גג נפתח, או גגון מתקפל, ולאחר מכן לפתוח את הגג או לקפל את הגגון. אולם, יש מהאחרונים שהחמירו בדבר, וכתבו שיש לבנות את הסוכה בעת שהגג פתוח, והגגון מקופל; שאם לא כן, הסוכה פסולה מדין 'תעשה, ולא מן העשוי' (ראה תקציר לאתמול), משום שהנחת הסכך נעשתה בעת שהסוכה פסולה לשימוש. ויש להחמיר כדבריהם אף בדיעבד, דהיינו, שאם סיככו את הסוכה בשעה שהגג סגור, או שהגגון פרוש, יש להגביה את כל הסכך ולהניחו מחדש.

* סוכה שענפי עץ סמוך מסוככים עליה, והם דלילים, ו'חמתם מרובה' מצילים - הסכך שיש מעליו ענפים, נחשב כסכך פסול, וממילא, כשרות הסוכה תלויה בסכך שאין מעליו ענפים, ולכן, אם סכך זה בפני עצמו 'צילתו מרובה מחמתו', הסוכה כשרה; ואם לא - הריהי פסולה.
* מהכתוב "וחג הסוכות תעשה לך", דרשו חז"ל: "תעשה - ולא מן העשוי", כלומר, בשעת העשייה - הנחת הסכך - תהיה הסוכה כשרה, ולא שתוכשר לאחר גמר עשייתה.
* המסכך את סוכתו בענפים המחוברים לעץ, ולאחר מכן הפרידם מהעץ, עליו להגביה את הסכך ולהניחו מחדש. ונחלקו הפוסקים בנוגע לאופן ההגבהה, אם ניתן להגביה את הענפים בצידם האחד, למרות שבצידם האחר הם מונחים על גבי הסוכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי הוא הראוי לשמש כשליח ציבור בתעניות ציבור ובכל ימות השנה?

עליו שם כזה בעברו, עָנָו, רצוי לציבור, וקולו ערב ונעים. הסיבה שצריך שיהיה רגיל לקרוא תנ"ך, היא - כדי שלא יטעה בקריאת הפסוקים שבתפילה, וגם משום שמי שאינו עוסק בתורה אין תפילתו רצויה כל כך. והסיבה שצריך שיהיה מטופל במשפחה וללא ממון דִי צורכו, היא כדי שיתפלל מעומק הלב.

[שו"ע תקעט, א, ומשנ"ב ט-יא; ביאורים ומוספים דרשו, 4-5]

במשנה ובגמרא במסכת תענית, בנוגע לסדר התפילה בתעניות על עצירת גשמים, פירטו חכמינו ז"ל כמה יתרונות פְּאֻמַת מידה לבחירת שליח ציבור. חלק מיתרונות אלו, נוגע רק לתעניות ציבור, וחלק מהם נוגע לכל ימות השנה.

ואלו הם היתרונות: התפילות שגורות בפיו, רגיל לקרוא בתורה ובנביאים ובכתובים, מטופל במשפחה ואין לו ממון דִי צורכו, אין בין בני משפחתו ומקורביו 'בעל עבירה', ואף הוא עצמו לא יצא

הלוח היומי

ו' באב | רבינו מנחם ב"ר אהרן בן זרח זצ"ל, ראב"ד טולדו, בעל צידה לדרך

יארצייט:

קל"ד: רבינו מנחם ב"ר אהרן בן זרח זצ"ל, ראב"ד טולדו, בעל צידה לדרך.
תר"ן: רבי אלעזר משה ב"ר צבי הלוי הורוויץ זצ"ל, מפניסק, בעל אהל משה.
תרפ"ו: רבי שלמה זלמן ב"ר מרדכי ברויער זצ"ל, אב"ד פאפא ופרנקפורט ותלמיד הכתב סופר.
תשט"ז: רבי רבי משה עזרא ב"ר עזרא מזרחי זצ"ל, ראב"ד חאלב, בעל שו"ת דברי משה.
תשכ"ט: רבי יהושע ב"ר אברהם יוסף גרינוולד זצ"ל, אב"ד חוסט, בעל חסדי יהושע.
תשע"ז: רבי אריה לייב ב"ר חיים זאב פינקל זצ"ל, ר"י מיר ברכפלד, בעל הר יראה, יבא שילה.

יארצייט הג"ר אריה ליב ב"ר חיים זאב פינקל ר"י מיר ברכפלד

אני לא אבא שלו...

הגה"צ רבי אריה פינקל אמר: "שנאת חינם" זה לאו דוקא שאני "שונא" את הזולת. הגאון רבי חיים שמואלביץ אמר ש"אדישות", זו שנאת חינם - אדם אומר מה הוא מענין אותי וכי אני "אבא שלו" ... "סבא שלו" ... אבל איך אתה מתנהג כך, הרי בנים אתם לה' אלוקיכם - איזה נחת רוח יש לאבא עם כאלו ילדים!?! וזה הגלות!

(אריה שאג מדות עמ' א)

נשתדל שלא לגלות אדישות כלפי הזולת, אלא נראה לכל אדם שאכפת לנו ממנו ואנו הפצים בטובתו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il